

TECIA SOLANIVORA (syn. SCROBIPALPOSIS SOLANIVORA) SZKODNIK PODLEGAJĄCY OBOWIĄZKOWI ZWALCZANIA

Bulwy ziemniaka uszkodzone w wyniku żerowania gąsienic *Tectia solanivora* (po lewej) oraz korytarze wygrzone w miąższu bulw przez gąsienice tego szkodnika (fot. Consellería do Medio Rural de la Xunta de Galicia, Hiszpania; <https://gd.eppo.int/>).

Wyrośnięta gąsienica (po lewej) i motyl (po prawej) *Tectia solanivora* (fot. Consellería do Medio Rural de la Xunta de Galicia, Hiszpania; <https://gd.eppo.int/>).

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Szkodnik jak dotąd został stwierdzony w Ameryce Środkowej (Gwatemala, Honduras, Kostaryka, Nikaragua, Panama, Salwador) i Ameryce Południowej (Ekwador, Kolumbia, Wenezuela), a spośród krajów europejskich w Hiszpanii (Wyspy Kanaryjskie oraz część kontynentalna (wspólnoty autonomiczne Asturia i Galicja)).

Tecia solanivora jest motylem z rodziny skośnikowatych (Gelechiidae). Głowa i tułów motyli są ciemnobrązowe (samiec) oraz jasnobrązowe (samica). Skrzydła przednie osiągają długość od 7,2 mm (u samców) do 10,6 mm (u samic) i są stosunkowo szerokie, a ich podstawowa barwa to ciemny (samce) lub jasny brąz (samice) z trzema dobrze widocznymi plamkami oraz jasnym i wyrazistym wzorem, szczególnie u samic. Gąsienice początkowo są przezroczyste, czasem stają się kremowe z ciemniejszymi plamkami, następnie przyjmują zabarwienie żółtozielone z bardziej widocznymi ciemnymi plamami na ciele. Ciało w pełni wyrosniętej gąsienicy barwy jasnoczerwonoszarłatnej ze spodem i pleurami (po bokach) barwy białej, przy czym po stronie grzbietowej szkarłatne zabarwienie jest poprzerywane i przyjmuje postać cienkich nieregularnych linii. Gąsienice dorastają do 12-14 mm długości.

Rośliny żywicielskie

Jedynym znanym żywicielem jest ziemniak (*Solanum tuberosum*).

Objawy występowania i szkodliwość

Gąsienice wgrzyzają się do bulw na polu oraz w przechowalni wygryzając otwory niewidoczne gołym okiem. W bulwach gąsienice drążą w mięszu korytarze, które wypełnione są resztkami pokarmu, odchodami oraz wylinkami. Porażone bulwy, zwłaszcza w przechowalni, mogą wtórnie gnić. Po zakończeniu żerowania gąsienice wygryzają się z bulw otworami o średnicy 2-3 mm.

Poczwarki, które początkowo są zielonkawe, a ostatecznie ciemnobrązowe, spotyka się w glebie, a w przechowalni na workach, w zakamarkach pomieszczeń, itp.

Tecia solanivora jest groźnym szkodnikiem ziemniaka. Zniszczone bulwy tracą wartość handlową i nie nadają się do użycia. W Ameryce Południowej nie należą do rzadkości uszkodzenia ok. 95 % bulw w uprawie. Partia przechowywanych ziemniaków może ulec zniszczeniu w okresie krótszym niż 3 miesiące. W roku 2001, na wyspie Teneryfa (Wyspy Kanaryjskie), z uwagi na obecność *T. solanivora* i suszę produkcja ziemniaków uległa ograniczeniu o 50%.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Dorośle motyle mogą przelatywać na niewielkie odległości (np. z jednego pola na sąsiednie). Na większy dystans szkodnik może rozprzestrzenić się wraz z bulwami ziemniaka oraz na workach, itp.

Zwalczanie

Usuwa się i niszczy porażone bulwy. Zważywszy na dużą odporność szkodników na środki ochrony roślin, w uprawach i przechowalniach stosuje się głównie integrowane metody ich zwalczania. Pomieszczenia magazynowe po usunięciu porażonych bulw oczyszcza się i poddaje dezynfekcji. Użycie pułapek feromonowych pozwala na monitoring występowania szkodnika oraz ograniczenie jego liczebności.

Wymagania fitosanitarne

W Polsce gatunek *Tecia solanivora* podlega obowiązkowi zwalczania.